

ΛΙΘΟΙ

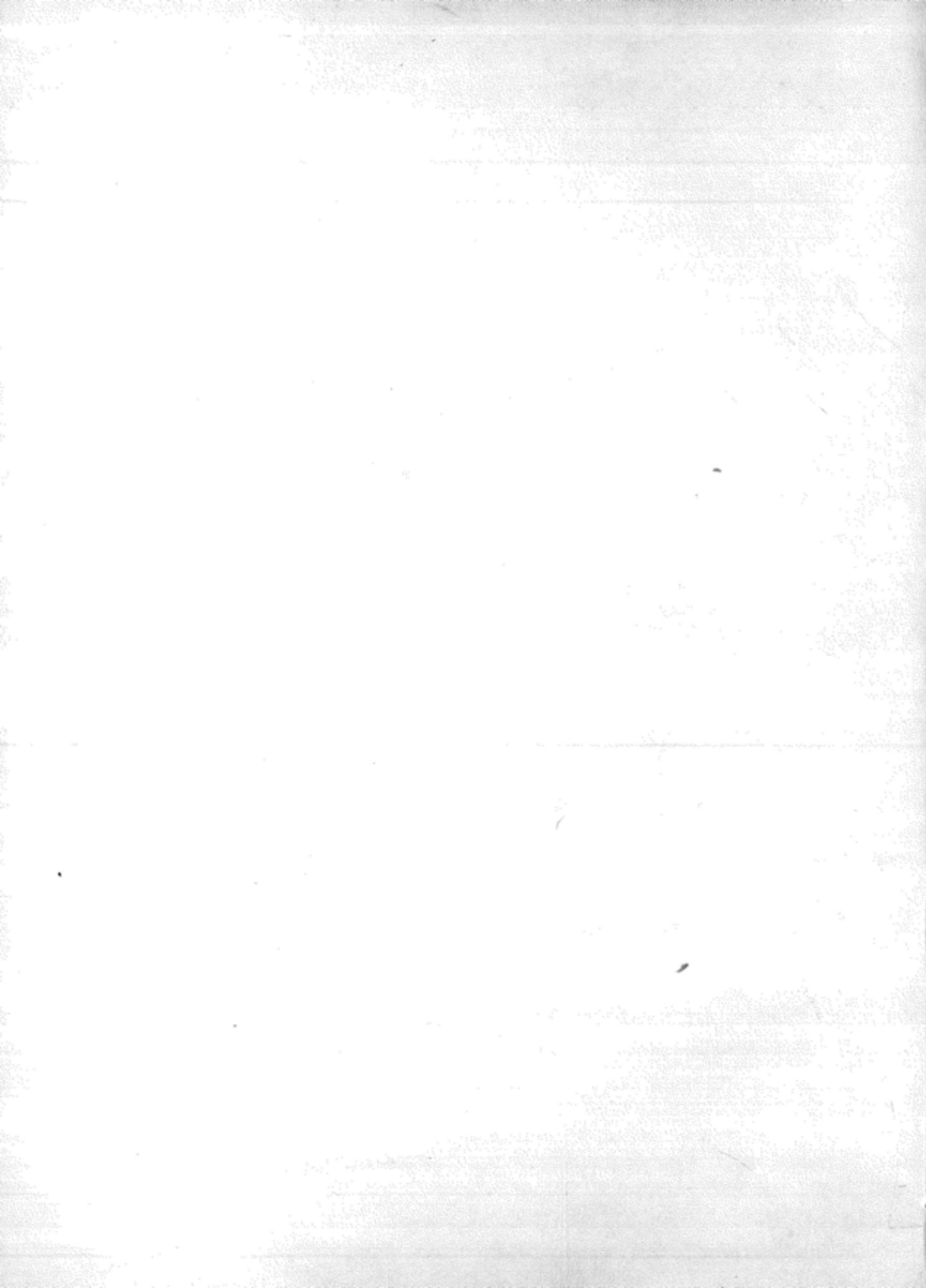
ΚΑΙ

ΠΛΙΝΘΟΙ

ΚΑΙ

ΚΕΡΑΜΟΙ

ΤΡΑΓΟΥΔΙΑ
ΤΟΥ ΡΩΜΑΝΟΥ

ΛΙΘΟΙ

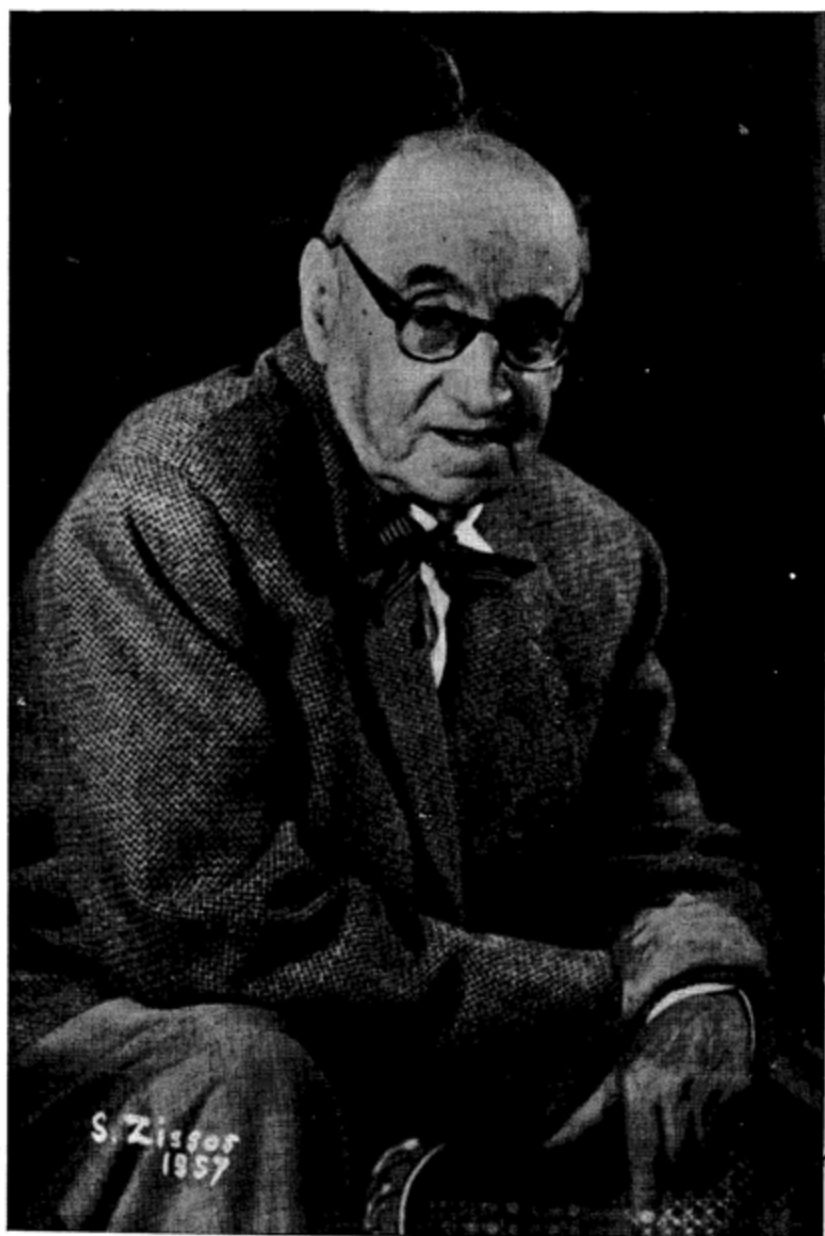
ΚΑΙ

ΠΛΙΝΘΟΙ

ΚΑΙ

ΚΕΡΑΜΟΙ

ΤΡΑΓΟΥΔΙΑ
ΤΟΥ ΡΩΜΑΝΟΥ

ΚΩΣΤΑΣ ΡΩΜΑΝΟΣ

Δέν πρόκειται νά παρουσιάσω τόν Κώστα Ρωμάνο. Δέν έχει ανάγκη παρουσιάσεως ἕνας ἄνθρωπος πού γιομίζει τὸ πανελλήνιο μὲ τὸνομά του, τώρα καὶ πενήντα πέντε χρόνια καὶ μάχεται στίς ἐπάλλξεις τῆς Δημοσιογραφίας καὶ τῶν Γραμμάτων, μὲ σθένος ἀπαράμυλλο. Τὸ ἔργο του εἶναι πολύμορφο, πολύπλευρο καὶ τεράστιο σὲ ὄγκο: Ἀρθρογραφία, σημειώματα (Ο.Β.Ο.Α.) σατυρικά ποιήματα καὶ σάτυρα πολιτικο-κοινωνικὴ ζουμερὴ, τσουχτερὴ Ἀριστοφάνεια καὶ οἱ ἀμέτρητες γελοιογραφίαι, πού ἀποθανάτισαν τόσα πρόσωπα καὶ γεγονότα, πού αὐτὲς μονάχα θ' ἀρκοῦσαν νά τὸν κάμουν διάσημο. Καὶ πλάϊ σ' αὐτά, ἕνας ὀργασμὸς θαυμαστὸς, παραγωγῆς παραπλησίον ἐκδόσεων: Ἐπιθεωρήσεις θεατρικὰ ἔργα, ποιήματα, διηγήματα, ἐντυπώσεις, κτλ.

Ἄν καὶ ἦρθε στὴν Αἴγυπτο στὰ 1903 νεώτατος, εἶτανε κ' ὄλας γνωστὸς μὲ τὴν δράση του στοὺς καλλιτεχνικοὺς καὶ δημοσιογραφικοὺς κύκλους τῆς Ἀθήνας. Ἐκεῖνη τὴν ἐποχὴ, οἱ ὁμογενεῖς ἐρχόντουσαν στὴν Γῆ τῶν Φαραῶν γιὰ νά θησαυρίσουν, καὶ ἂν ὁ Ρωμάνος κατεπιάνετο μὲ ὁποιοδήποτε ἄλλο ἐπάγγελμα θὰ εἶχε λύσει ἀπὸ καιρὸ τὸ πρόβλημα τῆς ζωῆς καὶ τώρα θὰ ξεκουράζετο στίς δάφνες του ἢ στὸν λογαριασμὸ πού θὰ εἶχε στὴν Τράπεζα. Μὰ ἡ μοῖρα του εἶτανε συνυφασμένη μὲ τὸ τυπωμένο χαρτί, μὲ τὴν τυπογραφικὴ μελάνη καὶ μὲ τὰ μυτερὰ πολύχρωμα μολύβια, κ' ἔτσι ρίχτηκε μ' ὄλη του τὴν ὀρμὴ στὸ δημοσιογραφικὸ ἐπάγγελμα. Κι' ὕστερα ἀπὸ τόσα χρόνια ἀγώνων, πάλης, πίκρας, βασάνων, μένει ἐκεῖ, ἀτράνταχτος πιστὸς στὰ ἰδεώδη του, γεμᾶτος ἐνθουσιασμοὺς καὶ κέφι, ὄλος παλμὸ καὶ χιοῦμορ γεμιζοντας βδομάδα μὲ τὴν βδομάδα τὴν «Σφίγγα» του μὲ τὰ σαρταριστὰ σημειώματά του, τὰ πνευματώδη καλαμπούρια του, τίς ἀπαράμιλλες γελοιογραφίαις του, θυσιάζοντας ὅ,τι εὐγενέστερο καὶ πολυτιμότερο ἔχει στὸ πνεῦμα του, στὸν καθημερινὸ ἀγῶνα τὸν ἐφήμερο: στὴν ἐπικαιρότητα. Κι' ὄλα τὰ βλέπει ἀπ' τὴν προοπτικὴ του, πού εἶναι ἐνὸς εὐθυμογράφου, σατυρογράφου, γελοιογράφου. Δια-

πλάττει τὰ γεγονότα ὅπως και τις φράσεις του, γιά νά πιάση τήν πνευματώδη λέξη, ἐκεί πού πρέπει ἢ νά τραβήξει τήν γραμμή, στό χαρακτηριστικό σημεῖο πού πρέπει γιά νά ἀλλοιώση τήν μορφή πού σατυρίζει μέ τις γελοιογραφίες του τις τόσο προσωπικές και πρωτότυπες. Σάν τόν Λασκαράτο, τόν Ραμπταῖα και τόν Σουρή, βρήκε μονομιᾶς τὸ ὕφος και τήν τεχνοτροπία πού τοῦ ταίριαζαν. Δίχως ψηλαφίσματα και δισταγμούς. Κι' ἔτσι, μέ σταθερὸ βῆμα, ἢ μᾶλλον χέρι, διέτρεξε τὸν μακρὸ δρόμο πού τοῦ χάραξε ἡ Μοῖρα.

Ἡ δημοσιογραφία εἶναι ἕνας ἀχόρταγος καιάδας πού μιὰ και πιάστηκες στά δίχτυα της, δὲν σ' ἀφίνει ν' ἀναπνεύσεις. Κι' ἐν τούτοις ὁ Ρωμᾶνος, δίπλα στήν «Σφίγγα» ἐξέδωσε κι' ἐκδίδει κάθε καλοκαῖρι και κάποιο ξεχωριστὸ τόμο : Σατυρικά Ἡμερολόγια, «Καζαμίες». Τὸ «Παρά-Μία Τεσσαράκοντα», τὴν «Μουσοσολινιάδα», τὸ «Σφίγξ Αἰολιάιν», τὸ «Φραγγέλιο», τὴν Καρικατουριστική και Τουριστική «Σφίγγα» κ.ἄ. ἐκτός τῶν ἀναμνηστικῶν τευχῶν, τὸ Χιλιοστόν, τὸ Ἴωβιλαιὸν τῆς Τριακονταετηρίδος ὅπου δόθηκε συνολικά ἡ δράση του κι' ἀναγνωρίστηκε τὸ ἔργο του ἀπὸ τοὺς διαπρεπεστέρους κοινωνικούς, ἐπιστημονικούς παράγοντες καθὼς και ἀνθρώπους τῆς Τέχνης και τῶν Γραμμάτων.

Δὲν πρόκειται ν' ἀναφέρω οὔτε κἄν συνοπτικά τὸ πολύμορφο και τεράστιο ἔργο τοῦ Κώστα Ρωμᾶνου. Θὰ ἤθελα νά πῶ δυὸ λόγια μονάχα γιά τὴν παρούσα ποιητικὴ Συλλογὴ, πού μᾶς παρουσιάζει. Πρόκειται γιά μιὰ σειρά «σοβαρῶν» ποιημάτων, ὅπως μποροῦν νά εἶναι ποιήματα βγαλμένα ἀπὸ τὴν πέννα τοῦ Κώστα Ρωμᾶνου. Δὲν κάνει κανεὶς τόσα χρόνια σάτυρα, δίχως νά κυριευθεῖ ἀπόλυτα ἀπ' αὐτήν, και τὸ θέλει, ἢ δὲν τὸ θέλει ὁ Ρωμᾶνος, σατυρίζει και καλαμπουρίζει μέ πνεῦμα και στά πιὸ σοβαρὰ και λυπητερὰ ἀκόμη θέματα. Στὸ ποίημά του λ.χ. πού θὰ ἔπρεπε νά εἶτανε πένθιμο, καγγάζει και χλευάζει τὸν θάνατό του κι' ὄχι τὸν Θάνατο σάν ἀφηρημένη μορφή.

Ἵστερα ἀπὸ μιὰ σοβαρωτάτη κρίση, πού ὡς ἐκ θαύματος ἐπανῆλθε στὴ ζωὴ κι' ὅπου οἰοσδήποτε ἄλλος θὰ ἐκυριεύετο ἀπὸ δέος και θᾶγραφε κάτι τὸ τραγικό, ὁ Ρωμᾶνος ἔγραψε τὸ γεμᾶτο χιοῦμορ και πνεῦμα ποίημά του μέ τὸν τίτλο : «Τραγοῦδι τοῦ Πόνου».

Αὐτὸ εἶναι χαρακτηριστικὸ τῆς τεχνοτροπίας του και τῆς ιδιοφυΐας του. Μὲ τὸν ἴδιο τρόπο βλέπει και τὴν ἀγάπη και τὸν ἔρωτα κι' ὅλα σχεδὸν τὰ θέματα πού θίγει. Γι' αὐτὸ ἡ συλλογὴ αὐτὴ ἀντιπροσωπεύει ὅ,τι ἔχει πιὸ πρωτότυπο και πιὸ προσωπικό. Αἴσθημα, στοχασμὸς, σάτυρα, χλευασμὸς, χιοῦμορ, μέ κάποια δόση πικρίας και πόνου, πού τὰ σκεπάζει ὅλα ἕνα γέλοιο πού θέλει νά εἶναι μονάχα εὐθυμο και πού εἶναι πάντως κι' ἕνας λυγμός...

ΣΤΑΥΡΟΣ ΚΑΡΑΚΑΣΗΣ

ΑΠΟΛΟΓΙΑ...

Κύριοι Ένορχοι,

Ὁμολογῶ ἐνοχίην... Ἀλλὰ οἷς παρακαλῶ νὰ λάβετε ἐπ' ὄψιν τὰ ἐξῆς ἐλαφρυντικά:

Ἐχω γεννηθῆ σ' ἓνα νησάκι τῶν Κυκλάδων, τῇ Σίφνῳ πὸν μεταξὺ ὄλων τῶν γειτονικῶν νησιῶν διακρίνεται διὰ τὸ προοδευτικὸν πνεῦμα τῶν κατοίκων του. Πιστέψατέ με ὅτι μεταξὺ τῶν δύο τριῶν χιλιάδων μονίμων κατοίκων του, διότι μέγας ἀριθμὸς αὐτῶν ἐκπατρίζεται, εἶναι ζήτημα ἐὰν ὑπάρχει ἔστω καὶ ἓνας ἀγράμματος. Εἶναι τὸ νησί πὸν διαθέτει μεταξὺ ὄλων τῶν Κυκλάδων τοὺς περισσοτέρους λογίους καὶ οἱ κάτοικοί του διακρίνονται διὰ τὴν πρὸς τὴν σιχουργίαν ἐφεσίν των. Πιθανῶς κλιματικοὶ λόγοι νὰ ἔχουν ἐπιδράσει ὥστε καὶ αὐτοὶ ἀκόμα οἱ πωληταὶ τῶν δρόμων νὰ διαφημίζον με σίχους τὰ προϊόντα των.

Οἱ χοροὶ των διακρίνονται διὰ τὴν πρωτοτυπίαν των καὶ τὴν συμμετοχὴν εἰς αὐτοὺς γυναικῶν, ἰδίᾳ ἐπιδιδόμενων εἰς πρόχειρον σιχουργίαν καὶ ὑπὸ τοὺς ἤχους ἐντοπιῶν ὀργάνων νὰ ἀνταλλάσσονται τετράστιχα, τῶν ὁποίων πολλὰ, τόσον εἰς ρυθμὸν ὅσον καὶ ἔμπνευσιν, νὰ δύνανται νὰ καταλάβουν θέσιν εἰς τὴν Ἑλληνικὴν ἀνθολογίαν.

Ἔτσι δὲν εἶναι ἀνεξήγητον ὅτι σήμερον μεταξὺ τῶν πεφημισμένων ποιητῶν τῆς Ἑλλάδος ἐξέχουσιν θέσιν κατέχουν οἱ συμπατριῶταί μου Γιάννης Γρυνάρης, Ἀριστομένης Προβελέγγιος, Στέλιος Σπεράντιος καὶ αὐτὸς ὁ περίφημος σατυρικός τοῦ 19ου αἰῶνος ἐν Ἀθήναις, ὁ Ραμπαγάς, Κλεάνθης Τριανταφύλλου, ἦτο Σίφνιος καὶ ἄλλοι.

Ἐπάρχουν πολλὰ ἀνέκδοτα ἐπὶ τοῦ σημείου αὐτοῦ καὶ θὰ μοῦ ἐπιτρέψετε νὰ ἀναφέρω ἓνα πὸν παρὰ τὴν Ἀριστοφάνειον κοπρολογίαὶν του μοῦ ἔχει προξενήσῃ βαθυτάτην ἐντύπωσιν.

Τελειόφοιτος τῆς Ἱατρικῆς κάποτε ὑπέβαλεν εἰς τὸ Ἐθνικὸν Πανεπιστήμιον διὰ τὰς ἐξετάσεις του ἐναίσιμον διατριβὴν ἐμμέτρως :

Διατριβὴν ἐναίσιμον
διὰ τὸ...χέσιμον.

Εἰς τὴν ὁποίαν ἀφοῦ πάντοτε ἐμμέτρως ἐξηγεῖ τὰ τῆς λειτουργίας τῆς πέψεως καταλήγει εἰς τοὺς ἐξῆς στίχους :

Τὸ χέσιμον τὸ προῶνόν
μετὰ γενναῖον ἄριστον
δέν εἶναι μόνον ὑγιεινόν
ἀλλὰ κί' εὐχάριστον !...

Ἐννοεῖται ὅτι κατόπιν αὐτῆς τῆς ἀποστροφῆς καὶ τοῦ χεσίματος τὸν αἶνον, ἀπερρίφθη μετ' ἑ π α ί ν ω ν !

Ἄλλὰ διατὶ νὰ περιορίζωμαι μόνον εἰς τὸ χαριτωμένο τὸ πάλλενκο γραφικὸ νησάκι μου ; Μήπως ὅλοι οἱ Ἕλληνες ἐξ ἰδιοσυγκρασίας δέν ἔχουμε μέσα μας τὸ μικρόβιο τῆς σιχουργίας ; Ὑπάρχει Ρωμῆος ποῦ ἠμπορεῖ νὰ κανχηθῆ ὅτι εἰς τὴν ζωὴν του δέν προσελάθησε νὰ γράψῃ στίχους ; Πῶς λοιπὸν, Κύριοι ἔνορχοι, θὰ ἦτο δυνατὸν ἐγὼ ὁ Σίφνιος, ὁ ζῶν τόσο μακρὰν τῆς ἀγαπημένης μου Πατρίδος καὶ νοσταλγὸς ὡς Ὀδυσσεὺς αὐτῆς, νὰ μὴν ὑποστῶ τὴν κλιματικὴν τῆς ἐπίδρασιν καὶ νὰ μὴ προσβῶ εἰς τὸ ἀνὰ χεῖρας ἀ μ ά ρ τ η μ α διὰ τὸ ὅποιον δέν δύναμαι ἢ νὰ ἐπικαλεσθῶ τὴν ἐπιείκειάν σας μὲ τὴν ἐπίκλησιν τοῦ Ἰησοῦ πρὸς τοὺς λιθοβολούντας τὴν Πόρτην Ἰουδαίους : Ὁ ἀναμάρτητος πρῶτος τὸν λίθον βαλέτω !

I

ΛΙΘΟΙ

Σὰν ρώτησα ἂν μ' ἀγαπᾷς
μιὰ μέρα τῆ ματιά σου
μοῦπε πῶς ἔχεις μάρμαρο
στὴ θέσι τῆς καρδιάς σου.
Κί' ἀμέσως τῆς ἀπήνησα
γιὰ τοῦτο δὲν μὲ μέλει
λαξεύω ἐγὼ τὰ μάρμαρα
ὡσὰν τὸν Πραξιτέλη.

I

Στὸ λογοτέχνη Δρα Θεόδ. Καβούρ

Σαλεύει ὁ νοῦς μου σὰν καράβι
τρικυμισμένο μέσα στὰ πελάγη
ἀέρα κατεβάζουνε οἱ κάβοι
καὶ στὰ κατάρτια κρέμονται οἱ πάγοι.

Προύμυτα ἡ πλώρη πάνω στὸ κύμα
ἡ πρύμνη ὀλόρθη ὡς τ' ἀστέρια
ἡ θάλασσα ἀνοίγεται σὰν μνημα
καὶ μπαίνουν τὰ νερὰ ἀπὸ τὰ φινιστέρια.

Καράβι ἔρμο. Μὲ τὰ πανιά μου ἀπλωμένα
μέσα στὸ πέλαγος τῆς ζωῆς ὀρθοπλωρίζω
Θολὲς ἢ σκέψεις μου, ὄνειρα χαμένα
μέσ' τὸ σκοτάδι, τίποτε δὲν ξεχωρίζω.

II

Στὸν Μεγάλο Εὐεργέτη Μανσούρας
Κον Ρήγα Νανόπουλον

Σὰν φεγγάρι πὸ θωριέται στὸν καθρέφτη
τῆς θάλασσας καὶ ἀσημώνει τὰ νερὰ
μοιάζ' ἡ ζωὴ μας στὸν κόσμον αὐτὸ τὸ φεύγει
πὸ σπάνια ἀντικρύζει τὴ χαρὰ.

Κι' ὅταν τὸ μαῦρο σύννεφο σκεπάσῃ τὸ φεγγάρι
στὴν ἀσημένια θάλασσα πλακώνει μαύρη πάχη
κάπου ἐκεῖ στὴ θάλασσα μιᾶς τράτας τὸ λυχνάρι
μοιάζει μ' ἀστέρι πὸ ὀδηγεῖ τρεῖς μάγους σὲ μιὰ φάτνη.

III

Στὸ φίλο Νικόλα Κλαδάκη

Κατάμαυρος ὁ Οὐρανός, βροντές, ἀστροπελέκια
καὶ ξαφρισμένη ἡ θάλασσα, ἀγκομαχᾶ ἀπὸ κάτω.
Πάνω ἀπὸ τὰ σύννεφα περνοῦνε τὰ λελέκια
κι' οἱ γλάροι, παίρνουνε βουτιές στὶς θάλασσας τὸν πάτο.

Κάποιο καράβι, ἔρμαιο τ' ἀνέμου, εἰς τὸ βάθος
παλεύει ἀγωνίζεται μέ ρημαγμένα ξάρτια
εἰς τὰ σκαριά του ἀνοίγεται ὑδάτινος ὁ τάφος
καὶ στ' ἄγρια τὰ κύματα λούζονται τὰ κατάρτια.

Τὸ πλήρωμα ἀγκομαχᾶ, ἀδειάζει τὴ σαβούρα
κι' ἀνάλαφρο στὰ κύματα χορεύει τὸ καράβι
καὶ μέσα στὴν τρομαχτικὴ αὐτὴ ἀνεμοδοῦρα
ὁ καπετάνιος ἓνα κερὶ ἐπιταφίου ἀνάβει.

Καὶ γαληνεύει ἡ θάλασσα. Ὁ ἥλιος ἀνατέλλει
τῆς πύρινης ἀχτίνες του παρηγοριὰ τῆς στέλλει
κι' οἱ ναῦτες ὅλοι στὰ κουπιὰ «γιὰ λέσα ἔ γιὰ μόλα»
πάνε ν' ἀνάψουνε κερὶ στὸν Ἅγιο Νικόλα.

IV

Στόν παλιό μου Συμμαθητή τῆς Σύρας
Μικέ Μαῦρο

Ψάχνοντας σὲ μιὰ κασέλα
κεῖ κάτω, στὸ ὠραῖο νησι τὴν Τῆνο
μιὰ ὀμορφη κοπέλα
εὗρηκε τῆς Γιαγιᾶς τῆς ἓνα κρινολίνο.

*Ἦτανε θαῦμα, κείνο τὸ φουστάνι
καὶ σκέφι στὴν κοπέλα εὐθύς μπαίνει
νὰ βγῆ ἀμέσως εἰς τὸ μείντάνι
μὲ τὸ φουστάνι τῆς γιαγιᾶς ντυμένη.

Ἄναστηλώνει τὸ κορμί τῆς στὸν καθρέφτη
κι' ὅπως τριγύρω ρίχνει τὴ ματιά τῆς
ἄθελα σὲ μιὰ κορνιζωμένη πέφτει
παλιὰ φωτογραφία τῆς γιαγιᾶς τῆς.

Θαῦμα! Πῶς μοιάζει τῆς γιαγιᾶς ἡ ἔγγονή τῆς.
— Μὰ τάχα δὲν ἦταν δυὸ φορές παιδί τῆς;—
Καὶ ὕστερα καμπόσοι φιθυρίζουνε
πῶς οἱ νεκροὶ ὀπίσω δὲν γυρίζουνε!

V

Στήν Καν Αικατερίνη Πηλαβάκη

Τὸ παραμῦθι τῆς Γιαγιάς ποτὲ δὲν ἦτο φέμμα
Ἦταν γλυκειὰ παράδοσις, οἱ δράκοι, τὰ τελώνια
οἱ ἀκρίτες ποὺ παλεύανε καὶ χύνανε τὸ αἷμα
ἢ δύναμις τοῦ ἰσχυροῦ ποὺ ἐπικρατεῖ αἰώνια.

Τὸ παραμῦθι τῆς Γιαγιάς, ὅπου μᾶς ἀποκοίμιζε
σάν ἢ κυρούλα ἐκλωθε τὸ νῆμα στὴν ἀνέμη
ἀνδρείους κόσμους στὰ παιδιὰ, τῆς ἐποχῆς ἐθύμιζε
τὸ σκιάχτρο καὶ τὸν κορνιαχτὸ ποὺ φέρνουν οἱ πολέμοι.

Τὸ παραμῦθι τῆς Γιαγιᾶς ἔπαφε ἀπὸ χρόνια
γιατὶ οἱ Γιαγιᾶδες λείψανε τὴν τωρινὴ ἐποχὴ
τώρα πειὰ δὲν σωριάζονται στὰ πόδια τῆς τὰ ἐγγόνια
ὄταν στὴ στέγη τοῦ σπητιοῦ πέφτει φιλή βροχή.

Τὰ ἐγγόνια ἀπὸ μωρὰ παιδιὰ, δὲν ζοῦν μὲ παραμύθια
ἢ λάμιες καὶ ἢ δράκαινες σβύσαν ἀπὸ καιρό.
Τώρα ζητοῦν ἀπὸ μωρὰ νὰ μποῦν μέσ' τὴν ἀλήθεια.
Τὰ χρόνια κεῖνα τὰ παληά. Ἄχ πῶς τὰ λαχταρῶ.

Γερμένος στῆς Γιαγιάκας μου τὰ πόδια, τὸν χειμῶνα
ὄταν στὴν στέγη ἔπεφτε φιλή-φιλή βροχὴ
τοῦ Γκύζη μου ἐθύμιζε, σήμερα, μιὰ εἰκόνα.
Τί εὐτυχισμένη ἦτανε ἐκείνη ἡ ἐποχή.

VI

Στὴν ἱερὰ μνήμη τῆς Μαρίας Λαδοπούλου

Ἄπέθανε, ἡ γρηὰ Γιαγιά
καὶ ἄδειο φαίνεται τώρα τὸ σπῆτι.
Δὲν εἶχε στόμα οὔτε μιλιά
μὰ ὁμως ἄφισε μεγάλη λύπη.

Καθόταν ὀλομερίς σὲ μιὰ γωνιά
κι' ἔκρυβε πάντα τὸν καυμό της καὶ τὸν πόνο της
κι' ἄς νόμιζε ὅλη ἡ γειτονιά
πὼς ἔμοιαζε Βασίλισσα στὸ θρόνο της.

Όλη τὴ συμβουλή ζητοῦσαν τὴ δικιά της
γιατ' εἶχε τὰ μυαλά της τετρακόσσα
κι' ἂν ἔλειπ' ἀπ' τὸ στόμα ἢ μιλιὰ της
ἦταν, γιατί εἶχε στόμα καὶ δὲν εἶχε γλώσσα.

Μὰ ὅταν κάποτε, κι' ὄχι πολὺ συχνὰ
μιλοῦσε ἦτανε γεμάτη γλύκα
κι' ὅταν ἀκόμα θύμωνε καὶ ἐβαροῦσε στὰ φαχνὰ
ἐμοιαζε τοῦ Δημοσθένη πάνω στὴν Πνῦκα.

Καὶ ἀκουόντανε συχνὰ νὰ φυθιρίζει
ἢ γλώσσα κόκκαλα δὲν ἔχει καὶ κόκκαλα τσακίζει.
Τώρα ποὺ πέθανε καὶ ἄδειασ' ἡ γωνιά
τὴν κλαίει ὅλη ἡ γειτονιά.

Τὸ ξόδι της συνώδευσαν μικροὶ μεγάλοι,
ἔκλεισε καὶ τὸ μαγαζὶ τ' ἀντικρυνοῦ μπακάλῃ
κι' ἔγραφε «κλειστὸν λόγῳ θανάτου»
ἔχασ' ἡ γειτονιά τὴ Βασίλισσά του.

VII

Στὸν Κον Ἄθων. Ψάλτη

Παρέδωσε τὸ πνεῦμα ὁ Παπούς
καὶ ὄλοι εἶναι ἄνω κάτω μέσ' τὸ σπῆτι.
Μιά σαβανότρα μέσα εἰς τὴν κάμαρα
ντύνει μὲ προσοχὴ τὸ μακαρίτη.
Καὶ ὅταν βλέπει δίπλα τῆς τὸ ἐγγόνι
σκεπάζει τὸ νεκρὸ μ' ἓνα σεντόνι.

Κανένας τὸ μικρὸ δὲν τὸν προσέχει
καὶ ὄλοι τὸν παραμελήσανε
ὡς σαστισμένο πάνω κάτω τρέχει
ὡς καὶ τὸ γαλατάκι του, τὸ λησμονήσανε.

Μὰ ὅταν βλέπει τὴ νενέκα του
δίπλα εἰς τὸ νεκρό, νὰ δέρνεται νὰ κλαίη
ἀπ' τὸ φουστάνι τὴν τραβάει καὶ τῆς λέει
—Μὴν κλαῖς Νενέκα μου... μὴν κλαῖς. Μὰ δὲν ἀκοῦς;
Μὴν κλαῖς καὶ θὰ ξυπνήσῃ ὁ Παπούς.

VIII

Στὸν ἀγαπημένο μου μικρὸ φίλο Thomas

Τὸ γέλοιο σου μίαν ἀνοιξι
εἰς τὴν καρδιά μου φέρνει
κι' ὄλες τὶς πίκρες τῆς ζωῆς
εὐθύς τὶς λησμονῶ
Τὰ χρόνια ποὺ βαραίνουνε
τοὺς ὤμους μου τὰ παίρνει
καὶ γίνομαι κι' ἐγὼ σὰν Σὲ
δεκατριῶ χρονῶ

Μὰ ὅλα εἶναι φέματα
ὁ καταλύτης χρόνος
ἀφίνει τὰ σημάδια του
ἀπ' ὅπου κι' ἂν περνᾷ
κι' ἐπάνω εἰς τὸ πρόσωπο
γράφετ' εὐθύς ὁ πόνος
ἐκείνου ποὺ γερνᾷ.

ΙΧ

Στὴν μνήμη τὴν ἀλησμόνητης
Θεοδώρας Γ. Σπετσεροπούλου

Ἡ σκέφι μου ὑφάντρα τῆς ζωῆς
σάν τὴν ἀράχνη τὰ δύκτια τῆς ἀπλώνει
καὶ ὑφαίνει διαρκῶς κι' ὀλοχρονίς
τὸ πάλευκο πανί, ποὺ γίνεταί σεντόνι.

Πάνω σ' αὐτὸ ἡ μάνα σου κοιλοπονᾷ νὰ σὲ γενήση
πάνω σ' αὐτό, σὲ δέχετ' ὁ νουνὸς σάν σὲ βαπτίση
πάνω σ' αὐτὸ ἀπλώνονται ὅλα τὰ ὄνειρά σου
καὶ ξεγελιέται ἐπάνω του ἡ κάθε μιὰ χαρὰ σου
κι' ὅταν τὸ τελευταῖο σου ταξειδί θὰ σαλπάρῃς
τρεῖς πῆχες μόνο ἀπ' αὐτὸ στὸν τάφο σου θὰ πάρῃς.

Χ

Στήν φίλη λογοτέχνηδα Καν Δέσποινα Βογιατζή-Σεβαστοπούλου

Συχνά μαντάτα μούρχονται από τὸ ὑπερπέραν
πὼς θὰ ἀφίσω κάποτε αὐτῆς τῆς γῆς τὴν σφαῖραν
καὶ κάτι λέει μέσα μου: Εἶναι προσεχὲς τὸ μέλλον
καὶ νοιώθω μέσ' τὸν ὕπνο μου, φτερούγισμα ἀγγέλων.

Καὶ τρίβοντας τὰ μάτια μου, ξυπνῶ ἀπὸ τὴ νάρκη
καὶ λέω: Ἡ ὥρα νᾶν' καλή, ὁ θάνατος σὰν θάρρη.

XI

Στόν Κον Μ. Κανάρη τῆς Ἑλληνικῆς Ταβέρνας

Φέρε κρασί βρὲ κάπελα
νὰ πάφουνε τὰ ντέρτια
βουρκώσανε τὰ στήθια μου
ἀπ' τὰ πολλὰ σεκλέτια
καὶ θέλω ἄδολο κρασί
νὰ πιῶ νὰ ξεθυμάνω
μὲ τὸ μεθύσι βάλθηκα
τίς πίκρες νὰ ξεκάνω.

Γέμισε τὸ τραπέζι του
ὁ κάπελας κανάτια
κι' εἶπε θωρόντας ἄθελα
τὸν ἄνθρωπο στὰ μάτια.
— Ἄν ἦτανε μὲ τὸ κρασί
κανένας νὰ ξεχάση
ὁ κόσμος ὅλος κάπελας
θὲ νάτανε στὴν πλάση.

XII

Στόν ἐν Ἄδις-Ἀμπέμπα ἀγαπητό μου φίλο
Φωκίωνα Πρωτογερέλη

Χρόνια σαράντα τέσσαρα ὀλόκληρο καντάρι
ἀλήθεια, πῶς περάσανε μὲ βάσανα, μὲ πόνο
μὲ θλίψεις, καὶ μὲ ὄνειρα, ὅμως κανεὶς χαμπάρι
τὸ φευγαλέο ποῦ περνᾶ ποτὲ δὲν πέρνει χρόνο.

Χρόνια σαράντα τέσσαρα χίλιων εἰδῶν λαχτάρεις
ὅπου στὴ φαντασία μας τὴνὲ πλανεύουν πόθοι.
Τῆς πένας εἶν' ἀμέτρητες ἢ ζηλεμένες χάρες,
ποῦ ὁποῖος τις ἐδοκίμασε πολὺ βαθειὰ τις νοιώθει.

Καὶ ζῆ μὲς' τὸ λαβύρινθο τοῦ καταλύτη χρόνου
ποῦ ἀφίνει μὲ τὰ ἴχνη του τις πειὸ βαθειὲς ρυτίδες
λαξεύοντας τὸ ἀγαλμα τοῦ ψυχικοῦ του πόνου
μὲ τὰ χρυσὰ τὰ ὄνειρα, τις πλάνες του ἐλπίδες.

Δημοσιεύθηκε τὸ 1947

II

ΠΛΙΝΘΟΙ

Είδα προχθές τὰ μάτια σου
για άλλον δακρυσμένα
και εἶπα με παράπονο
ἀγάπη μου πικρό.
Ἄς δάκρυζαν τὰ μάτια σου
για μιὰ στιγμή για μένα
κι' ἄς με φιλούσανε νεκρό!

Ἐγγραφή για τὴν ἀλησμόνητη Ἰσμήνη Μπάμμη Ἀννίου
πού πέθανε σὲ ἡλικία 18 ἐτῶν τὸ 1902 στὴν Ἀθήνα.

XIII

Στόν Γιώργο Κορνηνό
Διευθυντή του Γραφείου Τύπου
τῆς Β. Πρεσβείας Καΐρου

*Άφισε ὁ χρόνος τῆ σφραγιδα του
ἐπάνω σὰ μαλιά μου
κι' ἐπέρασε χωρίς νὰ θίξη τὴν καρδιά μου.
Εἶχε φρουρὸ ἀκοίμητο τὸν ἐρωτά μου.

XIV

Στὴν καλή μου φίλη λογοτέχνιδα
Ἰφιάνασα Χατζηδημητρίου

Τὸν χρυσοχέρι φώναξα ἀρχιμάστορα
ποῦ τὰ σκληρὰ τὰ μέταλλα δαμάζει
καὶ τοῦπα: Θέλω νὰ μοῦ φτιάξης μιὰ καρδιά
ποῦ τὴν καρδιά ἴκεινης νὰ μοιάζει.

Ἔσκυφε τὸ κεφάλι ὁ πρωτομάστορας
κι' ἓνα χαμόγελο στὰ χεῖλη του ἐπλανήθη
—Καὶ ποῦ νὰ βρῶ τόσο σκληρὸ ἐγὼ μέταλλο,
στὰ λόγια τὰ δικά μου ἀποκρίθη.

—Σκάφε τὰ ἔγκατα τῆς γῆς, τ' ἀπάντησα
καὶ πάρε ἀπ' τὴν κόλαση γρανίτη
σμίξε τον μὲ πλατίνα καὶ μὲ ἀργυρο
κι' ἴσως τὴν καταφέρεις, ὦ! τεχνίτη.

Καὶ πάλι χαμογέλασεν ὁ μάστορας
—Καὶ ποῦ νὰ βρῶ φωτιά γιὰ νὰ τὰ λυώσω;
—Σχίσε τὰ στήθη μου, τ' ἀπάντησα
καὶ ζήτ' ἀπ' τὴν καρδιά μου νὰ σοῦ δώσω.

XV

Στὸν Κον Γεώργιο Ροῖλό
Πρόεδρον Ἑλληνικῆς Κοινότητος Καΐρου

Τρέχει εἰς τὴ μανοῦλα του ὁ γιὸς τῆς Ἀφροδίτης
ὁ ἔρωτας, μὲ δακρυσμένα μάτια.
Τὰ βέλη του εἶναι κομμάτια
κουρέλι, λιγδιασμένος σὰν ἀλήτης.

Ποῦσουν μικρό μου ; ἔρωτᾶ μὲ πόνο
ἢ ὁμορφὴ μητέρα τὸ παιδί της.
Θάχεις ἐχθρὸ μικροῦλι μου τὸ φθόνο...
Τοῦπε : σκουπίζοντας τὸ δάκρυ μ' ἓνα φιλί της.

Όχι μανούλα μου. Στά λέω έν συντομία,
μέ κυνηγάει μόνο ή άστυνομία
δπου βρεθώ κι' δπου σταθώ θέ νά την άντικρύσω
χλωρό κλαδι δέν μέ άφίνει νά καθήσω.

Ούτε ένα παγκάκι μέσα στα πάρκα
ούτε σε ένα κιόσκι, σε μιά βάρκα,
άκόμα κάτι πούνε και πιό άδικο
μέ κυνηγά, σε κάθε μοδιστράδικο.

Δυστυχισμένο παιδί !... και τώσφιξε μέσ' την άγκαλιά της
κι' εκείνο κουλουριάστηκε κεί μέσα νά χωθη
τώπνιξε άγκαλιάζοντάς το μέσα στα φιλιά της
και τοϋπε: "Όταν θα λείψεις Σύ από τόν κόσμο ή γή
θα νεκρωθη.

XVI

Τῆς Κας Δημ. Τζιρακοπούλου

Χριστὸς Ἀνέστη! Ἀληθῶς βροντοφωνοῦνε οὐλοὶ
καὶ τώρα πειὰ ἐλεύθεροι θὰ ζοῦμε εἰς τὴ γῆ.
Χριστὸς Ἀνέστη! ἐπέρασε ἡ ἐποχὴ ποῦ δοῦλοι
ἐζούσανε οἱ ἄνθρωποι... Τώρα μὲ μιὰ κραυγὴ.
Χριστὸς ἀνέστη! Σύσσωμος ἡ ἀνθρωπότης σπάει
ἀλυσίδες ποῦ τὴν ἔδεναν κάτ' ἀπὸ μιὰ σκλαβιά.
Τώρα ἐλεύθερος καθεὶς, παντοῦ βροντοφωνάει
Χριστὸς Ἀνέστη! Ἀληθῶς!... Ζήτω ἡ λευτεριά

Χριστός 'Ανέστη! Τι χαρά, ὅλοι ἀγκαλιασμένοι
οἱ ἄνθρωποι πάνω στή γῆ, θὲ νᾶνε μιὰ φυλὴ
Χριστός 'Ανέστη! οἱ ἄνθρωποι ὅλοι ἀδελφομένοι
ἐλεύθεροι ἀνταλλάσσουνε τῆς Πασχαλιᾶς φιλί.

Χριστός 'Ανέστη! 'Αληθῶς! Οἱ κάμποι πρασινίζουνε
ἡ θάλασσα ἀκύμαντη κυλάει στ' ἀκρογῶλι
χαμβλεποῦσες κορασιῆς τοὺς νειοὺς σὰν ἀντικρύζουνε
νείρονται τῆς πορτοκαλιᾶς ἀνθούς εἰς τὸ κεφάλι.

Καὶ γέρνει τὰ κλωνάρια τῆς μιὰ ἀνθισμένη πασχαλιὰ
νὰ κρύφη νειάτα ὀλόδροσα ποὺ ἀνταλλάσσουνε φιλιά.

XVII

Στήν Δίδα Παρασκευή Στ. Μανουσάκη

Είδα τὰ δυὸ τὰ μάτια σου
καὶ τὸ τρελλό σου στόμα
καὶ πέθανα καὶ χάθηκα
καὶ μὲ τὰ σὲ τρελλάθηκα
Ξανθούλα νοσοκόμα.

Κί' ἔκανα μιὰ τρελλή εὐχή
ν' ἀρρώσταγα αἰώνια
νὰ μ' ἔστελναν στήν κλινική
καὶ νᾶμεν' ἀρρωστος ἐκεῖ
γιά δυὸ χιλιάδες χρόνια !

Κι' ἐκεῖ θὲ νὰ μοῦ φαίνεται
γλυκὸ καὶ τὸ κινίνο
ἀρκεῖ ν' ἀφίνης ποῦ καὶ ποῦ
—“Ἀχ νοσοκόμα ἀλεποῦ—
φιλάκια νὰ σοῦ δίνω.

Κι' ἂν πῆ ὁ γιατρὸς πῶς ἔγινα
ξανθοῦλα νοσοκόμα
νὰ μὴ φωνάζη θὰ τοῦ πῶ
γιατὶ ἐσένα ἀγαπῶ
κι' εἶμ' ἄρρωστος ἀκόμα....

XVIII

Στὸν φίλο μου Μαέστρο Εὐθύμιο Λόντο

Ὁρθοβυζούσα κορασιά
στεφανωμένη μ' ἄνθη ἀπὸ κερασιά
κυττά τὰ νούφαρα τῆς λίμνης, στὸ γεφύρι
κι' ὁ νεῖδς ὅπου τὴν λαχταρεῖ
ντυμένος μ' ἓνα λαχουρι
εἶναι γι' αὐτῆνε ἔτοιμος νὰ κάμη χαρακίρι.

Ὁρθοβυζοῦσα κορασιά
κάτω ἀπὸ μία κερασιά
πῶχει κεράσια σὰν ρουμπίνι
ποὺ κάθονται χειροπιαστὰ
ἓνα φιλάκι πεταχτὰ
στὰ χεῖλη του τοῦ δίνει.

Κι' ὁ νεῖος ποὺ βλέπει ἀπ' ἀντικρὺ
νὰ παιχνιδίζει ἡ μικρὴ
τὴ λαχταρᾶ ἐπίσης
γιὰ ὅ,τι βλέπει, ἀλλοιθωρεῖ
κλίνει τὰ μάτια αὐθωρεῖ
καὶ ζῆ μὲ φευδαισθήσεις.

XIX

Στὸν Μτρε Ἀριστοκλῆ Πηλαβάκη
Κοινοτικὸν Ἐπίτροπο

Θυμᾶμαι, ὦ θυμᾶμαι τὰ παληὰ
ποῦχα κατὰμαυρα μαλιὰ
σὰν τοῦ κοράκου τὸ φτερό.
Θυμᾶμαι κείνο τὸν καιρὸ
ποῦ εἶχα τὸ μουστάκι μου στριμμένο.
Θυμᾶμαι ὅλα τὰ παληά,
ὡς καὶ ἐκείνη τὴ γωνιά
εἰς τὴν παληά μας γειτονιά
ποῦ ὥρες ἐστεκόμουνα γιὰ νὰ σέ περιμένω.

Θυμάμαι, ὦ θυμάμαι τὰ παλῆα
πούχα τὰ μαύρα τὰ μαλιὰ
καὶ εἶχα καὶ τὸ ντέρτι μου
ποὺ ὥρες ἐστεκόμουνα μπροστὰ εἰς τὸν καθρέ-
φτη μου

νὰ γίνῃ ἡ χωρίστρα εἰς τὸ πλάι.

Θυμάμαι ὅλα τὰ παλῆα
μὰ τώρα πειὰ μ' ἄσπρα μαλιὰ
ποὺ ὁ καιρὸς κυλάει.

Τὸ μάτι μου εἰς τὸν καθρέφτη ἀντικρύζει
καὶ δακρύζει... δακρύζει.

III

ΚΕΡΑΜΟΙ

Έπερνοῦσε μιὰ κηδεῖα
π' ὄσοι ἀκολουθοῦσανε
ἀντὶς νᾶνε λυπημένοι
ὄλοι ἐγελοῦσανε.
Σὰν θέλησα ἐρώτησι
σὲ κάποιον ν' ἀποτείνω
μοῦπε πῶς κηδεύομε
ἓνα...Θεατρίνο.

XX

Στὸν Μτρε Ἀπόστολο Φρόνιμο

Ζήτα ὅσο μπορεῖς στὸν κόσμο νὰ γελάσης
γέλα ἀκόμα καὶ στὸν πόνο καὶ τὴ θλίψι.
Ἐτσι ποτὲ εἰς τὴ ζωὴ δὲν θὰ γεράσης
ὅταν τὸ γέλοιο ἀπ' τὰ χεῖλη σου δὲν λείπει.

Ζήτα παντοῦ νὰ βρῆς τὸ γέλοιο
καὶ ἄς σὲ ποῦνε ὅλοι χάχα.
Ἐκεῖνος ποῦχει τὴ χαρὰ γιὰ εὐαγγέλιο
πεθαίνει μιὰ φορὰ μονάχα.

XXI

Στὸν λογοτέχνη καὶ ποιητὴ
Ἄποστολο Κωνσταντινίδη

Ἐκεῖ στ' ἀντικρυνά μου σπήτια
ἔχουνε κτίσει γκαρσονιέρα δυὸ σπουργίτια.
Ἐκάθησα μὲ ὑπομονὴ μεγάλη
κί' εἶδα στὸν ἔρωτα νὰ κάνουνε σπατάλη.

Τῶπα εἰς τὴ γυναῖκα μου τὴν Περσεφὸνῃ
καὶ τώρα δὲν ξεκολλᾷ ἀπὸ τὸ μπαλκόνι.
Κυττάζει διαρκῶς τ' ἀντικρυνὰ τὰ σπήτια
καὶ παρακολουθεῖ τί κάνουν τὰ σπουργίτια.

Καὶ τώρα, μὲ ἀπειλεῖ νὰ μὲ χωρίση ἀπὸ κοίτης
γιατὶ δὲν κατορθώνω νὰ γενῶ σπουργίτης.

XXII

Ἄρρωστησα καὶ μ' ἄρπαξ' ὁ Ἑρμῆς
καὶ μ' ἔφερε στὶς ὄχθες τῆς Ἀχερουσίας
ἐνόμισε ὅπως νομίζετε κι' ἐσεῖς
πῶς εἶμαι κάτοχος περιουσίας.
Μὰ ἐννοίωσε πῶς ἔκαμε τὸν κόπο ἄδικα
σὰν εἶδε πῶς δὲν εἶχα οὔτε τὰ βαρκαδιάτικα
γιατὶ ἤξερε τὸ Χάρο τὸν πεχλιβάνη
πῶς σὲ κανένα πίστῳσι δὲν κάνει.

— Ἄν θέλεις φίλε μου νὰ τὰ οἰκονομήσω
ἄσεμε νὰ γυρίσω πίσω
κι' ἴσως μοῦ τὰ δανείσουν, ὁ δείνας ἢ ὁ τάδες
καὶ πολὺ πρόθυμα κάποιος ἀπὸ τοὺς Δεσποτάδες !

Μὲ ἄκουσε. Καβάλλησα τὸν Πήγασο, τὸ ἄτι μου
κι' ἐγύρισα ὀπίσω στὸ κρεβάτι μου.
Κι' εἶπαν οἱ φίλοι : — ἄνθρωπος καλὸς κι' ἀντέχει,
κι' εἶπαν οἱ ἐχθροί : — Κακὸ σκυλί, φόφο δὲν ἔχει.

Τραγοῦδι τοῦ πόνου

XXIII

Στους φίλους κ.κ. Μορφούλην και Βλάχον

Ὁ Ἀρχημίδης κάποτε ποῦταν σοφὸς τὰ μάλα
τὸ καλαμάκι φαίνεται νὰ ἄρπαξε καβάλλα
κι' ἐνῶ ὄλαι αἱ σκέψεις του γινόνταν μὲ κουμπάσο
εἶπε ἐκεῖδ' τὸ «Δὸς πᾶ στῶ κι' εὐθύς τὰ γὰν κινάσω».

Ἐγὼ πού ἀπ' τὴ σοφία του δὲν ἔχω οὔτε δράμι
καὶ οὔτε καβαλλίκεφα ποτέ μου τὸ καλάμι
βλέπω μ' ἓνα σκουμπερὶ παστὸ καὶ μιὰ ὀκᾶ ρετσίνα
κάτω ἀπὸ τὰ πόδια μου νὰ τρέμη ἢ Ἀθῆνα.

XXIV

Ὁ Ζεὺς, ποὺ ἦταν κάποτε Θεὸς
κι' ἐπάνω εἰς τὸν Ὀλυμπο ἐζοῦσε
ἡ Ἱστορία ἀναφέρει ἀναιδῶς
πὼς τὰ ξυνὰ πολὺ τὰ ἀγαποῦσε.

Γι' αὐτὸ μετεμορφῶνετο συνήθως
μὲ τέχνη καὶ μεγάλη προσοχὴ
διὰ νὰ ξεγελᾷ τῶν θηλικῶν τὸ ἦθος
πότε ὡς κύκνος, ἄλλοτε ὡς ταῦρος
καὶ κάποτε ὡς χρυσὴ βροχή.

Τέτοιο λοιπόν Θεό, ποιός δέν τόν ἀγαπάει ;
γι' αὐτό κι' ἡ ὠραιόκορμη Δανάη
μαζί του εἰς τόν ἔρωτα δέν ἔκανε νισάφι
καί ἔσταζε τὸ σπῆτι της καθημερινῶς χρυσάφι.

.....

Μὰ ὁ Θεὸς τοῦ Μωϋσῆ
δέν γίνεται βροχὴ χρυσή.
Ἐβραῖος σάν καί κείνο,
μὲ κάτι φευτομαργιολιές
σ' αὐτὲς τὶς ἔρωτοδουλειές
πλερώνει μ' ἓνα κρίνο !

XXV

Στὸν ἐν Ἱεροσολύμοις ἀγαπητόν μου
κ. Μόδεστον Σαπούντζογλου

Σὰν ὁ Παπᾶς ἐχήμεφε, τραβοῦσε τὰ μαλιά του.
Ποῦ θὲ ναῦρη Παπαδιά νὰ κυττάξη τὰ παιδιά του ;
Ἐχτυπιώταν, ἐκλαιε διαρκῶς τὴ μοῖρα του
π' ἔχασε τὴν Παπαδιά, τὴ δεξιὰ τὴ χεῖρα του.

Ξεκινᾷ ἓνα πρωτὶ, πάει στὴν Ἐπισκοπὴ
νὰ ρωτήσῃ τὸ Δεσπότη νὰ ἰδῆ τί θὰ τοῦ πῆ.
— Ποιὸς τὰ τέσσερα παιδιά μου Δέσποτά μου θὰ κυττάξη,
ποιὸς μέσα στὸ σπητικό μου θὲ νὰ βάλῃ τώρα τάξι ;

XXVI

Στὴν ἱερὰ μνήμη τοῦ Πάνου Βλασσοπούλου

Χριστούλη μου. Πῶς σοῦλθε εἰς τὸ νοῦ σου
νάρθῃς στ' ἀστέρι μας νὰ γεννηθῆς ;
Γιατὶ αὐτὸ τ' ἀστέρι τ' οὐρανοῦ σου
σ' ἔκαμε τόσο νὰ συγκινηθῆς
καὶ ἔδειξες τόση γιὰ μᾶς ἐμπιστοσύνη
κι' εἶπες : Σ' αὐτοὺς θὰ πάω νὰ διδάξω τὴν Εἰρήνη !

Τόσος περίλαμπρος κόσμος, ἴ γύρωθ' ἐσὺ
δὲν σ' ἐσυγκίνησε ; Δὲν ἴδρωσε τ' αὐτί σου ;
Γί' αὐτὸ κί' ἐγὼ δὲν θὰ σοῦ συγχωρέσω
αὐτὴ τὴν ἀκατανόητη προτίμησί σου
ν' ἀφήσης τόσους κόσμους ἐκεῖ φηλὰ ὠραίους
καὶ νάρθης νὰ γεννηθῆς μέσ' τοὺς Ἑβραίους.

Γιατὶ ὡσὰν Θεὸς ποὺ εἶσαι, ἔπρεπε νὰ ξέρης
καὶ τὰ καλὰ καὶ τὰ κακὰ τῆς φύσεως
ὅτι ἀδίκως ἓνα τέτοιο δῶρο φέρης
σ' ἀνθρώπους ἀνεπίδεκτους μαθήσεως.
Κί' ἐκεῖνο τὸ διαμάντι σου, τὸ «ἀγαπᾶτε ἀλλήλους»
νὰ ρίξης σ' ὄντα ποὺ ἀλληλοτρῶγονται ὡσὰν τοὺς
σκύλους!

XXVII

Στὸν Κον Μέμωνα Κυριακίδην

Ἡ Λήδα τοῦ Τινδάρω ἡ γυνὴ
στὶς ὄχθες μιανῆς λίμνης καθώντανε γυμνὴ
καὶ μέσ' τὰ ὀλοκάθαρα νερά της
ἐθαύμαζε τὰ κάλλη τὰ γυμνά της.

Τὴν εἶδ' ὁ Ζεὺς, ἀπὸ τὰ κάλλη της ἐτρώθηκε
καὶ εἰς κύκνον παρευθὺς μετεμορφώθηκε
καὶ εἰς τὴν ἀγκαλιά της μέσα ἐχώθηκε.

Καὶ ὅταν σύμφωνα πρὸς τὰς παλιὰς τὰς ἔξεις του
ἱκανοποίησε τὰ κέφια, τὰς ὀρέξεις του.
Πῶς εἶν' ὁ Ζεὺς στή Λήδα φανερώθηκε
καὶ μέσ' τῆς λίμνης τὰ νερά, ἐχώθηκε.

Κί' ἡ Λήδα μὲ μεγάλη καυχισιά της
φανέρωσε στὸν Τινδάρειω τῆ βρωμησιὰ της
καὶ κείνος τὸ θεϊκὸ τὸ κέρατο ἐκαπουλεύθηκε
πῶς θὰ γενῆ πατέρας κάποιου ἥρωα ὀνειρεύθηκε.

Κί' εἶπε ἡ Λήδα, μὴ περιμένεις ἥρωα πῶς θὰ γεννήσω
καὶ ἐγὼ
ὁ Ζεὺς ἐφανερώθηκε ὡσὰν πουλὶ κί' ἴσως γεννήσω
ἓνα αὐγό.

XXVIII

Χιόνι και παγωνιά, έξω ό άνεμος σφυρίζει
και εις τὸ γέρο στρατηγὸ θριάμβους τοῦ θυμίζει,
ποῦ τώρα στη θερμάστρα μπροστὰ ἕνα κουβάρι
τις δάφνες ὅπου ἔδρεφε σκέπτεται μὲ καμάρι.

Δίπλα του ἡ γρηούλα του ποῦ και κείνη ζαρωμένη
θυμᾶται πὼς στὰ νειάτα της ποῦτανε ἔρωμένη
τοῦ λεβεντόκορμου παιδιοῦ ποῦ ἔπερνε τὰ κάστρα
δὲν εἶχε γιὰ νὰ ζεσταθῆ ἀνάγκη ἀπὸ θερμάστρα.

Κι' οί δυό τους ἔτσι σκέπτονται τὰ περασμένα χρόνια.
Ἐκείνη, ποῖος γονάτιζε μπροστά της σὰν ἱππότης.
Ἐκεῖνος, πόσα λάφυρα ἐπῆρε καὶ κανόνια
κι' οί δυὸ τὰ χρόνια τὰ παλῆὰ τῆς ὁμορφῆς των νειότης.

—Κι' εἶχα πολλές κατάκτησες γρηά μου... Μυριάδες !
—Πόσους καὶ πόσους ἔκανα γυναῖκα κερατᾶδες....
Κι' ἡ γρηά ποὺ πονηρὰ στὰ μάτια τὸν κυτᾶ :
—Ἐγώ, μονάχα, ἔνανε, ἔκανα κερατᾶ.

XXIX

Στὸν ἐν Ἀλεξανδρεία Πρόεδρον τοῦ Μικρασιατικοῦ
Κον Ἀβραάμ Ὁμηρόλην

Ὁ Μποχωρῖκος ὅταν τὰ ἐτίναξε
σάν ἀγαθὸς Ἰσραηλίτης κάποια μέρα
μὲ τ' Ἄερ Λαῖν τοῦ Πιπίδη ἐταξειδεφε
καὶ πῆγε στὸν οὐράνιο Πατέρα

Στοῦ Παραδείσ' ὅμως τὴν πόρτα κοντοστάθηκε
καὶ νᾶμμη μέσα ὁ καυμένος δὲν τολμοῦσε.
Στὸν Ἄη-Πέτρο ἐπαρουσιάσθηκε
κι' εἶπε πῶς στὸν Παράδεισο νὰ μῆ, πῶς δὲν μπορούσε.

Ἐνα ἀμάρτημα μεγάλο μὲ φλογίζει
γιὰ νᾶμπω στὸν Παράδεισο μὲ ἐμποδίζει
καὶ μοναχὰ στὸ Σαβαῶθ ποῦχω ἐμπιστοσύνη
θὲ νὰ τὸ πῶ, σάν ἔλθη ἐδῶ καὶ δεῖξη καλωσύνη.

Είπε: Κι' ό Πέτρος έτρεξε εύθύς κι' ό Σαβαώθ συνε-
κινήθη.

Ίσως καί από περιέργεια, άμέσως έπροθυμοποιήθη
στην πόρτα του Παράδεισου ν' άρθή, ή Άγιότης του
νά δη ποιός είν' ό ζητών αυτόν, συμπατριώτης του.

Άμα τόν είδε τοΰπε εύθύς: —Καλώς τόν Μποχώρικο,
καλώς μάς ήλθεσ φίλτατε στον Πατρικό σου οίκο.
—Δέν έχω μούτρα για νά μπώ στα Ίερά τεμένη
γιατί βαρύ άμάρτημα Θεέ μου με βαραινεί.

Ό γυιός μου ό πρωτότοκος εκείνος ό έλεεινός.
Φρίξον! Άλλαξοπίστησε κι' έγινε Χριστιανός!
Πώς θέλεις νάμπω με αυτό τό βάρος στη ψυχή μου;
Σέ σένα κάνω Έλωί, τώρα τήν προσευχή μου
και σου ζητώ συγχώρησι για τοΰτο τό άμάρτημα,
για νά δοθη στο Ίσραήλ ολόκληρο ένα μάθημα.

—Γι' αυτό Μποχώρ πικραίνεσαι και νάμπης δέν τολμάς;
Τά ίδια συμβαινουν φίλτατε και σε μάς,
γιατί τό άλλαξοπίστημα, λές κι' ήτανε πανώλης
κι' εκόλλησε και ό ιδικός μου γυιός, εκείνος ό Μανώλης.

Και άλλαξε την πίστη του! Μποχώρ μου. Τί νά γίνη;
Σαλώμ! λοιπόν, που θα ειπή έβραϊστί, ειρήνη,
*Ας μη πικραίνεσαι γι' αυτό που έκαμε ό γυιός σου,
και έμπα στον Παράδεισο και... κάμε τό σταυρό σου.

XXX

Στὸν ἐν Πόρτ Σουδάν
Κον Γεώργιον Σαραμπῆ

Κάποτε ὁ Πυθαγόρας ὁ σοφὸς μέσ' τὸ κελί του
ἐνῶ ἦτο βυθισμένος σὲ προβλήματος τὴν λύσιν
εἶδε μιὰ γνωστὴ ἑταίρα νὰ ἐμφανισθῆ ἀντικρὺ του
ποὺ στοὺς ἀριθμοὺς ποτέ της οὐδεμίαν εἶχε κλίσιν.

Καὶ μὲ τὸ αὐθαδὲς τὸ ὕφος ποῦχει κάθε μιὰ ἑταίρα
βλέποντας τὸν Πυθαγόρα νὰ μὴ δίδει προσοχὴν
Αἰ, τοῦ εἶπε: Βρὲ ξεκούτη τῆς σοφίας Σὺ πατέρα
εἴμπορεῖς κάν νὰ μοῦ εἴπης πόθεν ἔχεις τὴν ἀρχήν;

— Ἐκ τοῦ μηδενός! Κι' ἀμέσως ἔστρεψε τὴν προσο-
χὴν του
σ' ἓνα πρόβλημα σπουδαῖο. Πιθανῶς τὸ Πυθαγόρειον.
— Τὸ μηδέν; Προσθέτει ἐκείνη εἰς τὴν τόσῃ ἀνοχὴν του.
Καὶ αὐτό;— Ἐκ τοῦ ἀπείρου, ἀπαντάει, κάποιο μόνιον.

Κί' ανεκάγχασ' ἡ ἑταίρα, κί' ἐκλονίσθη ὁ σοφὸς
καὶ ἐζήτησε νὰ μάθη, ἡ ἑταίρα τί ἐφρόνει
— Εἶσαι μέσα εἰς τὸ σκότος, τ' ἀπαντάει. Νὰ τὸ Φῶς !
καὶ ἐγείρουσα τὴν χλαίνην, τοῦδειξε τὸ... πανταλόνι.

Ἡ δημιουργία ὄλων εἶνε τοῦτο τὸ κουρέλι.
Σφίγξ, ποὺ ὄλην τὴν σοφίαν τῶν σοφῶν ὑπερτερεῖ
τὴν ἀρχὴν τοῦ νόθου ἔχει, διὰ τοῦτο δὲν μὲ μέλλει
ἀλλὰ δι' αὐτοῦ καὶ μόνον εἰς τὸν κόσμον πάντα ρεῖ.

Εἶναι πρόβλημα σοφῆ μου, ποὺ τὴν λύσιν σοῦ προτείνω
κί' ὅτι θησαυρὸν ζητήσης, θὰ τὸν ἔχῃς στὴ στιγμή.
Σκέψου ! ὅτι κί' ἂν ζητήσης, εἰς αὐτὸ δὲν θ' ἀντιτείνω.
Εἶπε, κί' ἔφυγε ἡ ἑταίρα μὲ τὴν πρώτη της ὀρμή.

Κί' ὁ σοφὸς ὁ Πυθαγόρας νύκτες δὲν ἐκλείσει μάτι
σ' ἀδιέξοδον εὐρέθη τόσων ὑπολογισμῶν
ὄταν, εὐρηκὰ, φωνάζει, μέσα στὸ μυαλό μου κάτι
ποὺ στῆς λύσεως μὲ φέρνει κάποιον προσδιορισμόν.

Καὶ πρὶν ἢ Ἡὼς φωτίσει τὴν χαρμόσυνον ἡμέρα
ὁ σοφὸς ὁ Πυθαγόρας βρίσκεται μπρὸς στὴν ἑταίρα
— Νὰ ἡ λύσις ! Τὴν εὐρήκα, στεντορίως τῆς φωνάζει
καὶ στὰ πόδια τῆς χρυσάφι δυὸ σακκούλες ἀραδιάζει.

Καὶ ἐγέλασε ἡ ἑταίρα κί' ὁ σοφὸς ἀνεστατώθη.
Στὸ σοφό του τὸ κεφάλι συνεκρούοντο οἱ πόθοι.
Κί' ἡ ἑταίρα ὄλο χάρι τοῦπε : Νὰ ἡ ἀμοιβή σου.
κί' ἔγειρε στὴν ἀγκαλιά του. Εἶμαι ὄλη ἰδική σου !

XXXI

Στὸν ἐν Πόρτ Σουδάν Κον Παναγή Ποταμιάνο

Ὅλων τῶν σοφῶν τὸ σμήνος, μαζωμένο, ἐξ ἀπίνης
περιφρόνησε τὸ θῆλυ, τ' ἀπεκάλεσε μωρόν
καὶ αὐτός ὁ Εὐρυπίδης, ὁ γνωστός ὁ μισογύνης
γιὰ τὸ θῆλυ γένος εἶπε κάτι πολὺ τολμηρόν.
Μὰ καὶ οἱ σοφοὶ ἐν τέλει ὅλοι ἔκαμψαν τὸ γόνυ
ἐμπροστὰ των σὰν εὐρέθη γυναικεῖο... πανταλόνι !

Τάχα, ποιά ἡ μαγική του δύναμις ποὺ συγκινεῖ
τὸ ἀρσενικὸν τὸ γένος, ρούπια μόνον δυὸ πανί ;
ποὺ ἀκολουθεῖ τῆ μόδα καὶ ἐτοῦτο κατὰ πόδας,
ἀλλὰ συγκινεῖ ὡσαύτως κ' ὅταν δὲν εἶναι τῆς μόδας,
ποὺ εὐθύς μεταμορφώνει τὸν πειὸ ἐξυπνο σὲ βλάκα
σὰν ἐμφανισθῆ ἀκόμη κ' ὡς Μυτηλιναίας βράκα ;

Ποιὸς μοχλὸς τοῦ Ἄρχιμήδους τῆ φυχῆ τ' ἀναμοχλεύει
καὶ ἡ ἐμφάνισίς του μόνον καταπλήξεις προξενεῖ.
Διεγείρη μίση, πάθη καὶ θυέλλας συσσωρεύει
κ' ἐγκλήματα συνήθως μοναχὰ ἐγκυμονεῖ ;
Ποιά λοιπὸν ἡ δύναμις του ποὺ τὸν κόσμον καταπλήττει
καὶ τὸ ἄρρεν ὅλον γένος τὸ τραβᾷ ἀπὸ τῆ μύτη ;

Ἡρωες, ποὺ σὲ ἡμιθέους ἡ ἱστορία ἀναβιβάζει
ἐνικήθησαν μπροστά του καὶ κατέρρευσαν ὡς ράκη
καὶ ὁ Ἡρακλῆς ἀκόμα ποὺ τὸ πᾶν τότε θαυμάζει
ἔλυωσε στῆς Διανείρας τὸ βρακὶ ἀπ' τὸ μεράκι
καὶ ὁ Περικλῆς περνοῦσε ὦρες, λένε, θαυμασίας
κόλλημένους στὸ βρακάκι τῆς κυρίας Ἀσπασίας.

Ποιητὲς ποὺ οἱ αἰῶνες πάντοτε θὰ τοὺς θαυμάζουν
σὰν τὸν Βύρωνα, τὸν Γκαίτε, τὸ δικό μας τὸν Καβάφη
τὸ θαυματουργὸ πανίον νὰ θαυμάζουν δὲν δυστάζουν
κι' ὁ Λοττί μὲ πανταλόνι γυναικεῖο, λέν, ἐτάφη.
Τῆς κολάσεως ὁ Δάντες, τότε, ἐννοίωσε τὴ φρίκη,
ὅταν ἄκρη τοῦ βρακιοῦ τῆς τοῦδειξε ἡ Βεατρίκη!

Κατακτηταὶ ἀπειράριθμοι ὅπως ὁ Μάρκ' Ἀντώνιος
θύματα ἐγενήκανε ἑνὸς πανταλονιοῦ,
τὰς νίκας των ἐσκίασε ὁ ἔρωσ ὁ αἰώνιος
καὶ ἡμαυρώθη ἡ δόξα των στὴν θεὰ τοῦ πανιοῦ
ποὺ ἡ Κλεοπάτρα ἄφινε τὸν Μάρκο τὸν Ἀντώνη
τὸ χέρι του ἐπάνω του πολλὰς φορὲς ν' ἀπλώνη.

Εἰς τὴν ἔρημον Σαχάρας ποὺ ἐζοῦσαν μονασταὶ
ἀναφέρ' ἡ ἱστορία τὸν Πατέρ' Ἀντώνιον
τῶν παθῶν τῶνε ὑπῆρξαν ὅλοι ἐξουσιασταὶ
ἂν κι' ἐπείραζε συνήθως τούτους τὸ δαιμόνιον.
Μὰ φρονεῖτε πὼς θὰ εἶχαμε ἅγιον τὸν Κύρ Ἀντώνη
ἂν ὁ πειρασμὸς φοροῦσε γυναικεῖο πανταλόνι;

Μυστηριώδης τὸ λοιπὸν ἡ δύναμις του ἡ τόση
ποὺ ὠχριὰ στὰ ἄθλα του μπροστά καὶ ὁ Ἀκρίτας
ἀφοῦ κι' ὁ Φάουστ ὁ κλεινὸς εἶδε νὰ ξαναγιώση
σὰν τὸ βρακὶ ἀντίκρουσε κι' αὐτὸς τῆς Μαργαρίτας.
Εὐλογημένο τὸ λοιπὸν τὸ κάθε πανταλόνι
ὅπου χωρὶς τὸν Βορονῶφ τὰ νειᾶτα ξαναδῶνει.

Γι' αὐτὸ καὶ ἡ εὐλογία του ἄς ἔλθῃ κι' ἐφ' ἡμᾶς
κι' ἄς εἶν' κι' ἀπ' τὴν ἱστορικὴ τὴν βράκα τῆς Φατμάς.

XXXII

Στὴν ἐν Σαλίσμπουρυ - Ροδεσίας
Καν Λευκοθέα Παίζη

Τί κι' ἂν στὸ κεφάλι μου πέσανε τὰ χιόνια.
Σ' ἀγάπησα γιατί ἡ καρδιά ποτέ της δὲν γερνᾷ
γιατί ἂν καὶ βαραίνουνε εἰς τὸ κορμί τὰ χρόνια
ὁ ἔρωσ ἀλογάριαστα τὰ χρόνια τὰ περνᾷ.

Σ' ἀγάπησα! Τί ὀφελεῖ ὁ ἔρωσ στὰ γεράματα
μόνο μαράζι στὴν καρδιά πολὺ βαθὺ ριζώνει
ἀφοῦ στὸν κόσμον σήμερον δὲν γίνονται πιά θαύματα
κι' ὅσο κι' ἂν χτυπᾷ ἡ καρδιά, τὸ κορμί δὲν ξανανειώνει.

ΧΧΧΙΙΙ

Στὸν Κον Βασίλη Σαμαρόπουλο

Γελάστηκα πῶς γύρισα στὴν πρώτη μου τῆ νειότη
ποῦμον ἀνήλικο παιδί κι' ἀμούστακο ἀκόμα.
Θυμᾶμαι πού σ' ἀγάπησα καὶ μοῦδοσες Σὺ πρώτη,
τὸ πρῶτο μας τὸ φίλημα ἐπάνω εἰς τὸ στόμα.

Γελάστηκα. Τὸ λάθος μου θὰ τὸ ὁμολογήσω,
πῶς γέρος τώρα ἀγάπησα μιὰ ὀμορφη κοπέλα
κι' ὅταν στὸ στόμα θέλησα νὰ τὴν γλυκοφιλήσω
μοῦ ἔφυγε... ἢ μασέλλα!

ΧΧΧΙΥ

Στόν Κον Χρήστο Σακκόπουλο

Μέσα σέ μιὰ ἀποθήκη ἦταν τσάντα παληωμένη
μὰ φαινόντανε πῶς ἦταν καὶ πολυταξειδεμένη
γιατὶ εἶχε κολλημένα γύρω-γύρω στὰ πλευρά της
τῶν ξενοδοχείων ὄλων ἐτικέτα φιγουράτη.

Τὴν ἐρώτησα, μὰ κείνη ἔμεινε βουβὴ σὲ ὄλο,
τάχα ἀπὸ περιφάνεια δὲν μιλοῦσε ἡ μαριόλα ;
Πῶς τὰ πέρασες, τῆς εἶπα, στὰ διάφορα τὰ μέρη,
θὰ ἐγλέντησες σπουδαῖα ; Θὰ μπερμπάντεφες ; Ποιὸς
ξέρει...

Μὰ ἐκείνη σιωποῦσε. *Ἐχει βάρος στὴν καρδιά.
*Ὅμιλεῖ στόμα ποῦ ἔχει, σφαιλισμένη κλειδαριά ;

*Ἐτσι κι' ἓνας παληὸς φίλος γύρισ' ἀπὸ τὴν Εὐρώπη.
Μὰ χαμένοι πῆγαν ὄλοι στὸ ταξειδὶ του οἱ κόποι.
Κάθε φρούτο κάθε χώρας μοναχὰ τὸ μύρισε.
*Ἐφυγε ὡσὰν μπουῶλο καὶ μπουῶλο γύρισε.

Η ΕΚΔΟΣΗ ΑΥΤΗ ΛΙΘΟΙ ΚΑΙ ΠΛΙΝΘΟΙ
ΚΑΙ ΚΕΡΑΜΟΙ ΤΟΥ ΚΩΣΤΑ ΡΩΜΑΝΟΥ
ΤΕΛΕΙΩΣΕ ΤΟΝ ΟΚΤΩΒΡΗ ΤΟΥ 1957

Η ΣΤΟΙΧΕΙΟΘΕΣΙΑ ΚΑΙ ΤΟ ΤΥΠΩΜΑ Ε
ΓΙΝΑΝ ΣΤΟ ΤΥΠΟΓΡΑΦΕΙΟ ΤΟΥ ΠΑΝΑ
ΓΙΩΤΗ Φ. ΜΠΑΓΑΝΗ ΤΟΥ ΚΑΓΙΡΟΥ

ΤΗΝ ΦΩΤΟΓΡΑΦΙΑ ΤΟΥ ΕΞΩΦΥΛΛΟΥ
ΚΑΘΩΣ ΚΑΙ ΤΗΝ ΕΚΤΟΣ ΚΕΙΜΕΝΟΥ
ΦΩΤΟΓΡΑΦΙΑ ΕΦΙΛΟΤΕΧΝΗΣΕ Ο ΕΡΑ
ΣΙΤΕΧΝΗΣ ΣΠΥΡΟΣ ΖΗΣΟΥ

Η ΟΛΗ ΕΚΔΟΣΗ ΑΠΟΤΕΛΕΙΤΑΙ ΑΠΟ
ΕΠΤΑΚΟΣΙΑ ΠΕΝΗΝΤΑ ΑΝΤΙΤΥΠΑ

ΤΑ 250 ΣΕ ΧΑΡΤΙ ΠΟΛΥΤΕΛΕΙΑΣ ΜΕ
ΠΟΡΤΡΑΙΤΟ — ΕΚΤΟΣ ΚΕΙΜΕΝΟΥ — ΦΕ
ΡΟΥΝ ΤΗΝ ΥΠΟΓΡΑΦΗ ΤΟΥ ΣΥΓΓΡΑΦΕΑ
ΚΑΙ ΕΙΝΑΙ ΑΡΙΘΜΗΜΕΝΑ ΑΠΟ ΤΟ 1-250

Η ΚΟΙΝΗ ΕΚΔΟΣΗ ΑΠΟΤΕΛΕΙΤΑΙ ΑΠΟ
500 ΑΝΤΙΤΥΠΑ ΜΕ ΦΩΤΟΓΡΑΦΙΑ ΚΛΙΣΣΕ
— ΕΚΤΟΣ ΚΕΙΜΕΝΟΥ — ΤΟΥ Κ. ΡΩΜΑΝΟΥ

ΤΗΝ ΟΛΗ ΕΚΔΟΣΗ — ΤΙΜΗΣ ΕΝΕΚΕΝ — Ε
ΠΙΜΕΛΗΘΗΚΕ Ο ΣΤΑΥΡΟΣ ΚΑΡΑΚΑΣΗΣ

